

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 1325/2018
15.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Виолета Денић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Комуналац“ из Приштине, кога заступају Милош Кукурековић и Душан Живковић, адвокати из ..., ради поништаја решења и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 58/2017 од 06.02.2018. године, у седници одржаној 15.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија туженог ЈКП „Комуналац“ из Приштине, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 58/2017 од 06.02.2018. године у делу става првог изреке којим је усвојен тужбени захтев тужиоца и поништена као незаконита решења туженог број .. од 04.07.2007. године и број .. од 08.08.2007. године.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 58/2017 од 06.02.2018. године у преосталом делу става првог изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу на име разлике у заради за период од 01.07.2007. године до 25.05.2015. године, плати појединачне износе са законском затезном каматом на сваки износ ближе одређен у изреци пресуде, као и да у корист тужиоца код надлежних фондова ПИО на досуђене износе зараде за наведени период уплати доприносе за обавезно социјално, пензијско и здравствено осигурање по стопи која буде важила на дан уплате, као и у ставу другом изреке и у том делу предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 686/2015 од 01.09.2016. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се пониште решење туженог бр. .. од 04.07.2007. године и решење бр. .. од 08.08.2007. године. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу на име разлике у заради исплати за период од 01.07.2007. године до

25.05.2015. године износ од 1.872.914,75 динара, опредељен према појединачним месечним износима са каматом од доспелости до исплате. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да у корист тужиоца надлежним фондовима ПИО на наведен износе плати доприносе за обавезно социјално, пензијско и здравствено осигурање у износима и по стопи који буду важили на дан уплате. Ставом четвртим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 58/17 од 06.02.2018. године, ставом првим изреке првостепена пресуда је преиначена тако што је поништено решење туженог бр. .. од 04.07.2007. године и решење бр. .. од 08.08.2007. године и обавезан тужени да тужиоцу плати за период од 01.07.2007. године до 25.05.2015. године износ од 1.872.914,75 динара, опредељен према појединачним месечним износима са каматом од доспелости до исплате, те да у корист тужиоца надлежним фондовима ПИО на наведен износе плати доприносе за обавезно социјално, пензијско и здравствено осигурање у износима и по стопи који буду важили на дан уплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка тако што је обавезан тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 60.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешене примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11, 55/14), на чију примену упућује члан 506. став 2. истог закона, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија туженог неоснована у делу којим је одлучено о законитости решења од 04.07.2007. године и од 08.08.2007. године, а основана у делу којим је одлучено о накнади штете.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се указује да је приликом одлучивања пред другостепеним судом, учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, међутим, ова битна повреда Закона о парничном поступку није разлог за изјављивање ревизије, како је то прописано чланом 407. став 1. тачка 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог на неодређено време по уговору о раду и распоређен на послове Тужилац је послове обављао до 01.06.2007. године до када је примао зараду утврђену за 100% на основу Закључка Владе Републике Србије 05 број 02-4586/2003-001 од 17.07.2003. године. Решењем туженог од 04.07.2007. године, тужиоцу је умањено увећање зараде на основу Закључка Владе РС са 100% на 25% у којем је наведено да запослени који живи на подручју уже Србије, а ради на подручју АП Косова и Метохије, прима плату односно зараду у складу са законом и колективним уговором увећаним за 25%. Тужилац је од 28.07.2007. године до 13.08.2007. године био на боловању, о чему је доставио дознаке и 13.08.2007. године се вратио на рад. Тужени је 08.08.2007. године донео решење којим је констатовано да тужилац привремено стиче правни статус радно неангажованог радника са накнадом плате у висини минималне зараде почев од

доношења решења. Утврђено је да тужилац има пребивалиште на територији Општине ... на Косову и Метохији, а тужени током поступка није доставио доказе да тужилац живи на територији уже Србије. Из евиденције туженог о присуству запослених на раду, која садржи и потписе запослених, произлази да је тужилац редовно долазио на рад и обављао поверене задатке, а о привременој спречености за рад тужилац је доставио доказе.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања правилно је другостепени суд одлучио када је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио поништај решења туженог од 04.07.2007. године и 08.08.2007. године.

По оцени Врховног касационог суда, правна природа побијаног решења туженог од 04.07.2007. године, којим је тужилац распоређен на послове и радне задатке ... и којим је тужиоцу умањена зарада, према својој садржини представља анекс уговора о раду, јер се овом одлуком мењају уговорени услови рада у смислу члана 171. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр.24/2005, 61/2005), који је био на снази у време доношења побијаног решења. Тужени је овим решењем тужиоцу смањио увећање зараде са 100% на 25%, позивајући се на чињеницу да тужилац не живи на територији АП Косово и Метохија, али обавља рад на тој територији. За ову одлуку тужени није доставио доказе, па како је утврђено да тужилац ипак има пребивалиште на територији АП Косово и Метохија ово решење је поништено као незаконито. Што се тиче другог решења, које је тужени донео 08.08.2007. године и ово решење је незаконито јер је у решењу наведено да тужилац од 30.07.2007. године до 07.08.2007. године није радио и да стиче статус радно неангажованог радника, коме ће се зарада обрачунавати и исплаћивати у висини минималне зараде почев од 08.08.2007. године. Правилан је закључак другостепеног суда да је и ово решење туженог незаконито, јер је тужилац у периоду од 28.07.2007. године до 13.08.2007. године био на боловању, о чему је доставио доказе и на тај начин оправдао изостанак са посла. Осим тога, Закон о раду не познаје институт радно неангажованог радника. Наиме, уколико је тужени послодавац сматрао да је тужилац неоправдано изостао са посла, у том случају има могућност да покрене поступак који је прописан Законом о раду и запосленом евентуално откаже уговор о раду или изрекне неку од мера предвиђених законом и општим актом послодавца. Међутим, тужени је тужиоцу одредио правни статус радно неангажованог радника уз исплату минималне зараде, те је на тај начин онемогућио тужиоцу право на рад, због чега је и ово решење туженог поништено као незаконито.

Стога су неосновани ревизијски наводи да је приликом одлучивања о законитости решења туженог погрешно примењено материјално право.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Међутим, основано се у ревизији туженог указује да је другостепени суд погрешно одлучио приликом одређивања висине накнаде штете. У конкретном случају, тужилац сходном применом члана 191. став 2. Закона о раду има право на накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања која му припадају по закону, општем акту и уговору о раду, као и право на уплату доприноса за обавезно социјално осигурање. Одлучујући о висини накнаде штете која би тужиоцу припала, другостепени суд је висину утврдио на основу извештаја обрачунске службе туженог

за период од 01.07.2007. године до 25.05.2015. године. Висина зараде, пре доношења решења од 04.07.2007. године и 08.07.2007. године (која су поништена као незаконита), одређена је на основу Закључка Владе Републике Србије број 02-4586/2003-001 од 17. јула 2003. године, којим је прихваћена Информација у погледу статуса одређених органа, организација и служби са подручја АП Косово и Метохија, која је саставни део овог Закључка (у даљем тексту информација). Према тачки 1. Закључка, одређено је да у циљу решавања питања – радно правног статуса запослених у државним органима, покрајинским органима, органима локалне самоуправе, јавним предузећима чији је оснивач Република и локална самоуправа и јавним предузећима са подручја АП Косово и Метохија која су била запослена, а која без своје кривице не раде и не остварују приход по другом основу, привремено до доношења одговарајућих закона, измениће се тако да запослени који живе и раде на подручју АП Косово и Метохија примају плату, односно зараду у складу са законом и колективним уговором увећану за 100%, а запослени који живе на подручју уже Србије, а раде на подручју АП Косово и Метохија, примају плату односно зараду у складу са законом и колективним уговором, увећану за 25%.

Одлуком Уставног суда I У – 412/2003 од 16. априла 2010. године, утврђено је да тачка 1. Закључка Владе Републике Србије 05 број 02-4586/03-001 од 17. јула 2003. године, у делу који се односи на прихватање тачке 1. до 12. Информације у погледу статуса одређених органа, организација и служби са подручја АП Косово и Метохија, која је саставни део овог закључка, није у сагласности са Уставом и законом, те да престаје да важи даном објављивања одлуке у Службеном гласнику РС. Ова одлука Уставног суда објављена је у Службеном гласнику Републике Србије број 56 10. августа 2010. године.

Закон о Уставном суду у члану 60. став 1. прописује да закони и други општи акти за које је одлуком Уставног суда утврђено да нису у сагласности са Уставом, опште прихваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговором или законом, не могу се примењивати на односе који су настали пре дана објављивања одлуке Уставног суда, ако до тог дана нису правноснажно решени.

Ценећи одлуку Уставног суда I У бр.412/2003 од 16. априла 2010. године, која је објављена у „Службеном гласнику“ број 56 од 10. августа 2010. године, другостепени суд ће на правиан начин утврдити висину накнаде штете на име разлике у заради за период од 01.07.2007. године до 25.05.2015. године, на тај начин што ће утврдити зараду коју би тужилац остварио да тужени није донео побијана решења и коју би тужилац примао до момента објављивања одлуке Уставног суда у „Службеном гласнику“, а потом утврдити да ли постоји разлика зараде која је тужиоцу исплаћивана у спорном периоду и коју би остваривао да је радио, према критеријумима који су одређени општим актом послодавца. Приликом утврђивања висине накнаде штете узеће се у обзир да од објављивања одлуке Уставног суда I У – 412/2003 од 16.04.2010. године која је објављена у „Службеном гласнику“ 10.08.2010. године, тужиоцу не припада право на увећање зараде према Закључку Владе Републике Србије 17. јула 2003. године.

Како је приликом утврђивања висине накнаде штете погрешно примењено материјално право, због чега је чињенично стање непотпуно утврђено, то је Врховни касациони суд одлучио као у ставу другом одлуке на основу члана 416. став 2. ЗПП.

**Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић